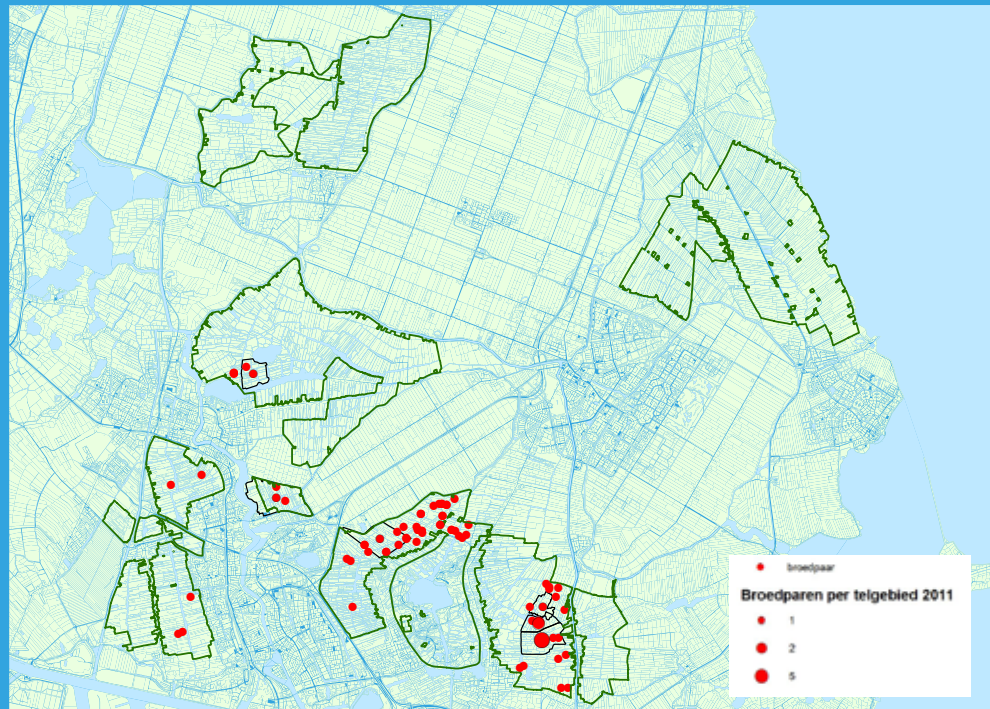

A153 - WATERSNIP

Vogelrichtlijn

Watersnip is een broedende begrenzingssoort van IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske.

Broeddichtheden van Watersnip in de Natura 2000 gebieden in 2000-2013.

Broed- en foerageerbiotoop

In vergelijking met andere weidevogelsoorten, is een open landschap minder belangrijk voor de Watersnip. Vochtige graslandpercelen met verlandingszones en soms geringe vormen van verruiging hebben de voorkeur. Een zachte weke bodem is veel meer van belang, omdat de Watersnip hierin op de tast met zijn snavel naar voedsel zoekt. In de broedtijd bestaat het voedsel voornamelijk uit kleine bodemdieren. Een goed aanbod van dierlijk voedsel is daarom van belang.

Het broedbiotoop bestaat naast vochtige graslanden, uit moerassen en oeverzones van allerlei wateren.

Structuurrijke, vochtige tot natte percelen met een pollenstructuur zijn aantrekkelijk voor de soort. In kleigronden is de Watersnip schaars, vanwege het ontbreken van zachte grond voor het foerageren.

Beheer

Watersnip behoort tot de zeer kritische weidevogels en is erg gevoelig voor intensief beheer. De soort heeft een voorkeur voor vochtige tot natte terreinen om in te broeden. In tegenstelling tot Kemphaan, waar plassen opdrogen in mei, dient het broedbiotoop tot in juni plasjes water te herbergen. Op overgangen (scharnierzone) tussen drijvende overgangsvelden en grasland komen dit soort natte situaties van nature voor. Ook verbrede, waterhoudende greppels tot in juni functioneren goed.

Watersnip (Foto: Ger Tik)

Broedende Watersnippen zijn tot ver in juni aangetroffen, zodat een laat maaitijdstip (eind juni, begin juli) belangrijk is.

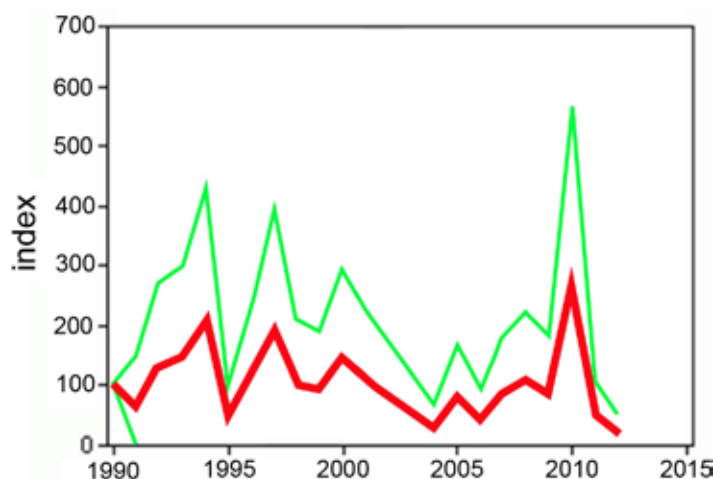
De belangrijkste oorzaken van de sterke achteruitgang van de soort op het boerenland zijn dezelfde als bij de Kemphaan: voortschrijdende ontwatering en de intensivering van de landbouw. Ook veel reservaten hebben hun

Natura 2000 gebied	Status binnen de aanwijzing	Instandhoudingsdoel (broedparen)	Broedparen 2002-2009	Trend sinds 2004 ^{**}	Opmerking
Eilandspolder			2009: 0	–	
Wormer- en Jisperveld en Kalverpolder			2002: 2 2009: 1 2011: 2	–	
Polder Westzaan			2001: 4 2009: 1	–	
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	begrenzingssoort	> 60	2000: 25 2009: 8 2011: 9	?	voldoet niet
Polder Zeevang			2009: 0	–	

^{**} -- sterke significante afname van >5% per jaar, ? Onzeker, geen betrouwbare trendindicatie mogelijk

Bron: NDFP

Aantalsontwikkeling van Watersnip in het Ilperveld, Oostzanerveld, Varkensland en Twiske.

Bron: © Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, CBS),

aantrekkingskracht voor Watersnippen verloren door verzuuring en verzuring. De recente toename in Waterland Oost laat zien dat het nog niet te laat is voor deze soort. Mogelijk bieden plannen voor waterberging kansen voor Watersnippen.

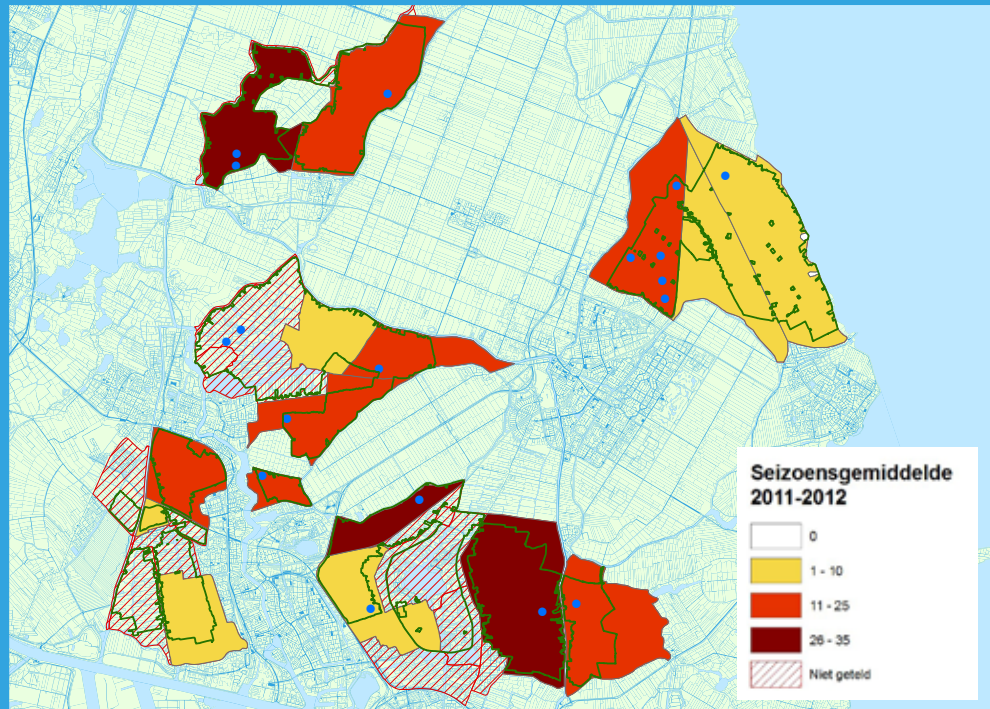
Aantallen en verspreiding

Watersnip broedt nog het meest in het Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske, maar wordt ook aangetroffen in Polder Westzaan en het Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder. De aantallen zijn laag, met een lichte opleving in 2010.

A156 - GRUTTO

Vogelrichtlijn

Grutto is als niet-broedvogel aangewezen voor alle Vogelrichtlijn-gebieden: Wormer- en Jisperveld, Kalverpolder, Polder Zeevang, Eilandspolder en Ilperveld, Varkensland, Twiske & Oostzanerveld. De aanwijzing betreft slaap- en rustplaatsen.

Bron: © Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS).
Blauwe stippen geven de locaties van plasdras percelen weer
(2008, Bron: Kenniscentrum Weidevogels).

Slaap- en foerageerbiotoop

Net als Kievit, houdt Grutto van open terreinen. Bosjes, windsingels en rietkragen hebben een negatief effect op het voorkomen van Grutto. Het foerageergebied van de Grutto bestaat uit open natte en vochtige gebieden, zoals moerassen en onder water gelopen weilanden. Het hoofdvoedsel bestaat uit regenwormen en emelten. Grutto's hebben een voorkeur voor een grondwaterstand van 20-40 cm onder het maaiveld; bij lagere grondwaterstanden is hun voedsel minder goed bereikbaar.

Beheer

Grutto's slapen in groepen in gebieden waar sprake is van ondiepe wateren, zoals onder water gelopen graslanden. Op deze momenten is de Grutto het meest gevoelig voor verstoring, zoals recreatie, lichtbronnen en werkzaamheden. Windmolenparken, uitbreidende infrastructuur en bebouwing hebben negatieve effecten op het foerageergebied van de Grutto.

Aantallen en verspreiding

In alle Natura 2000 gebieden worden grutto's als niet-broedvogel aangetroffen. In Polder Zeevang gaan de aantallen achteruit. Vermoedelijk is dit een afspiegeling van de broedpopulatie en afname van de kwaliteit van slaapplaatsen binnen dit gebied. In de Eilandspolder en het Wormer- en Jisperveld lijkt een positieve trend gaande.

Er bestaan verschillende slaapplaatsen voor Grutto's, die zonder uitzondering bestaan uit plas-dras percelen. Op

deze plekken kunnen soms duizenden Grutto's aanwezig zijn. Het belang van de slaapplaatsen is groot omdat hier soms een kwart van de populatie van Laag Holland aanwezig kan zijn. Ook lijkt de nabijheid van slaapplaatsen positief van invloed op de lokale Grutto-stand. Slaap- en foerageerplekken kunnen door beheer worden gecreëerd, namelijk door het plas-dras zetten van een vaste groep percelen met een oppervlak van minimaal 4 ha.

Natura 2000 gebied	Status binnen de aanwijzing incl. drempelaantallen [*]	Instandhoudings- doelstelling (seizoensmax ^{**})	Seizoensmaximum 99/00- 09/10 10/11 11/12 12/13 03/04					Trend sinds 03/04 ^{***}	Instandhoudings- doelstelling
Eilandspolder	begrenzingssoort	170	170	540	902	676	728	++	voldoet
Wormer- en Jisperveld en Kalver- polder	kwalificerende soort: > 3500	behoud omvang/ kwaliteit leefgebied	1500	1935	1405	1599	2434	+	voldoet
Polder Westzaan	geen	?	?						geen
Ilperveld, Varkensland, Oostzaner- veld & Twiske	kwalificerende soort: > 3500	behoud omvang/ kwaliteit leefgebied	?						
Polder Zeevang	begrenzingssoort	790	790	380	624	330	223	-	voldoet niet

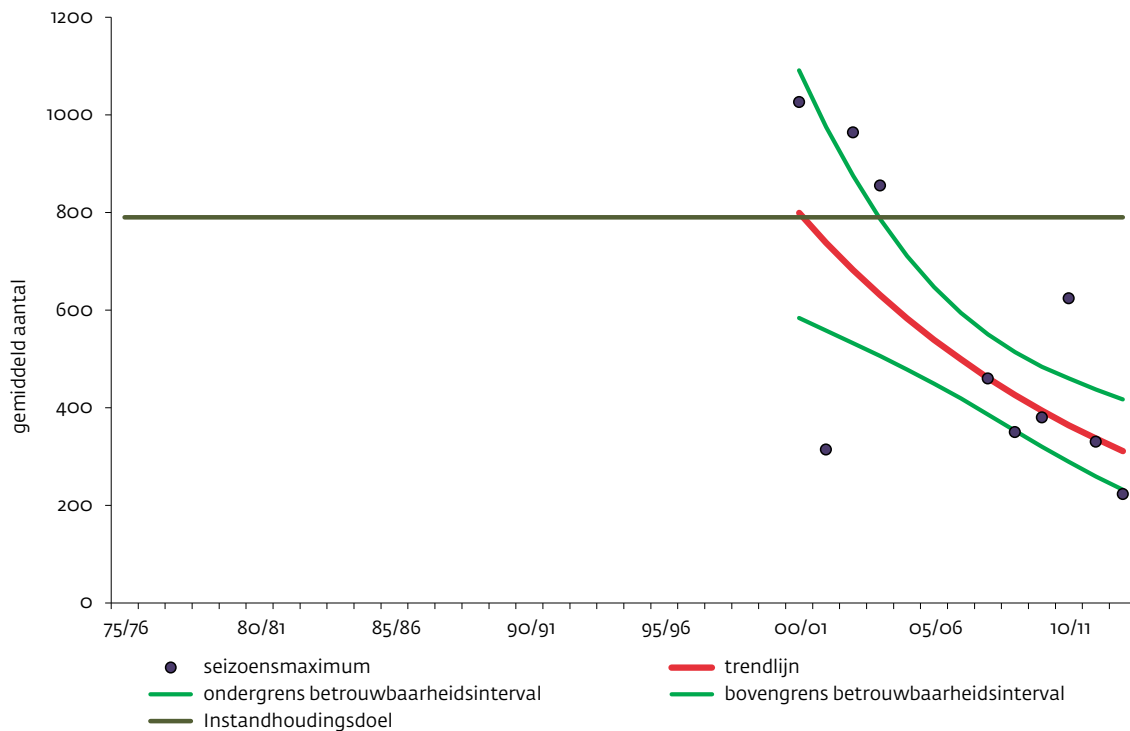
*drempelwaarde waarvoor een gebied in aanmerking komt voor aanwijzing, 1% van de biogeografische populatie

** slaaplaatsstellingen

*** - matige significante afname van >5% per jaar, + matige significante toename van >5% per jaar, ++ sterke significante toename van >5% per jaar.

bron: © Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS)

Aantalsontwikkeling van Grutto Polder Zeevang

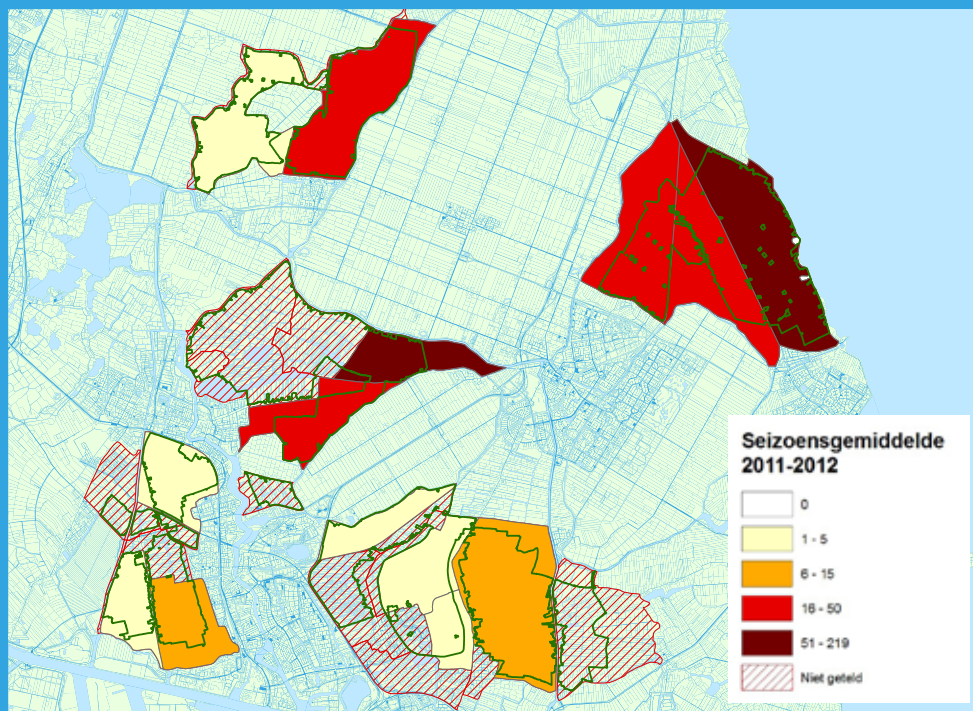

Bron: © Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS), www.sovon.nl

A16o - WULP

Vogelrichtlijn

De Wulp behoort tot de niet-broedende vogels van het Vogelrichtlijngebied Polder Zeevang. De instandhoudingsdoelstelling luidt de omvang en kwaliteit van het leefgebied te behouden voor een draagkracht van 210 vogels (seizoensgemiddelde). Polder Zeevang fungeert als foerageergebied.

Bron: © Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS).

Slaap- en foerageerbiotoop

De Wulp komt buiten het broedseizoen vooral voor in kustgebieden. Tijdens laagwater wordt er gevoerageerd op droogvallende platen. Ook op graslanden in het binnenland worden foeragerende Wulpen aangetroffen, deze plaatsen worden tevens als slaapplekken gebruikt. Als slaapplekken worden vooral plas-dras locaties benut.

Beheer

De soort komt vooral voor in agrarisch beheerde graslanden die matig intensief tot intensief worden bemest. Moerassige gebieden en pitrusgraslanden worden veelal gemeden. Geïnnundeerde pitrusgraslanden kunnen echter als plas-drasgebied uitstekend als slaapplek fungeren.

Aantallen en verspreiding

De hoogste aantallen zijn te vinden in de kustgebieden en de Wadden. In de Natura 2000 gebieden zijn het vooral Polder Zeevang en het Wormer- en Jisperveld waar Wulpen foerageren. In Polder Zeevang wordt het instandhoudingsdoel niet gehaald. De afname heeft vermoedelijk te maken met verdroging, en de daarop volgende toename met de aanleg van de Zandbraak als slaapplek.

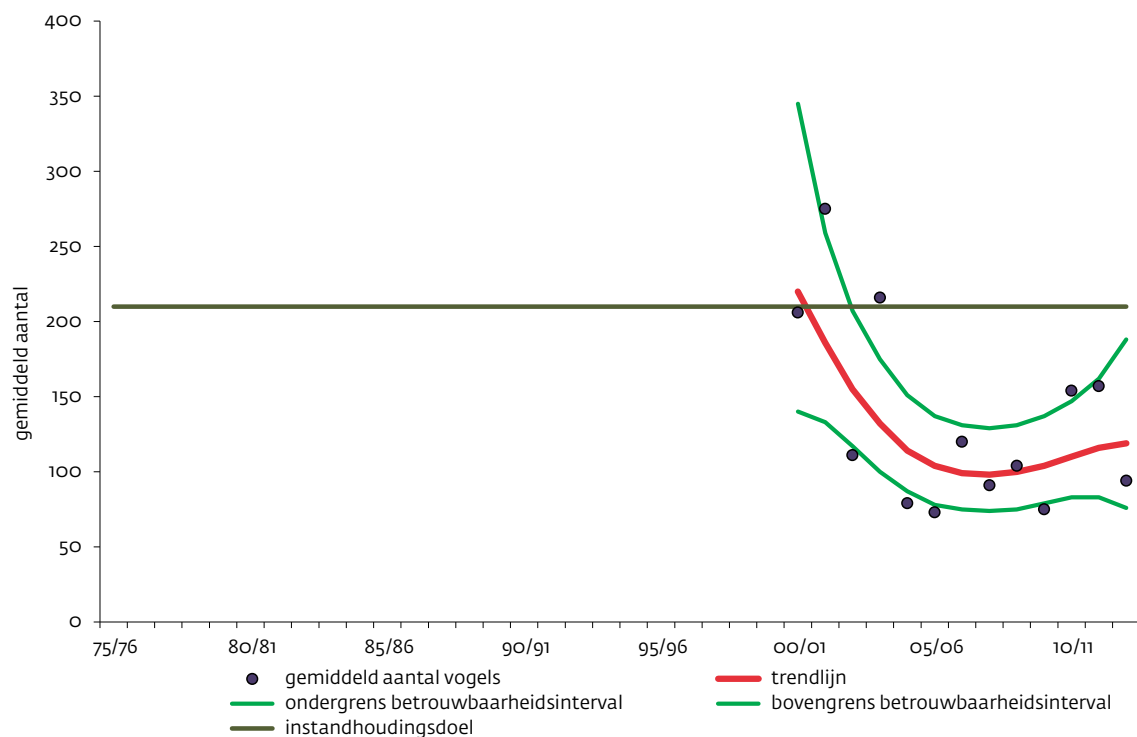
Wulp (Foto: Onno Steendam)

Natura 2000 gebied	Status binnen de aanwijzing	Instandhoudingsdoelstelling	Seizoensgemiddelde					Trend sinds 03/04*	Instandhoudingsdoelstelling
			03/04-07/08	09/10	10/11	11/12	12/13		
Eilandspolder									
Wormer- en Jisperveld en Kalverpolder				47		253		o	
Polder Westzaan									
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske									
Polder Zeevang	begrenzingssoort	210	215-88	75	154	157	94	?	voldoet niet

* o stabiel, ? Onzeker, geen betrouwbare trendindicatie mogelijk

Bron: © Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS)

Aantalsontwikkeling van Wulp Polder Zeevang

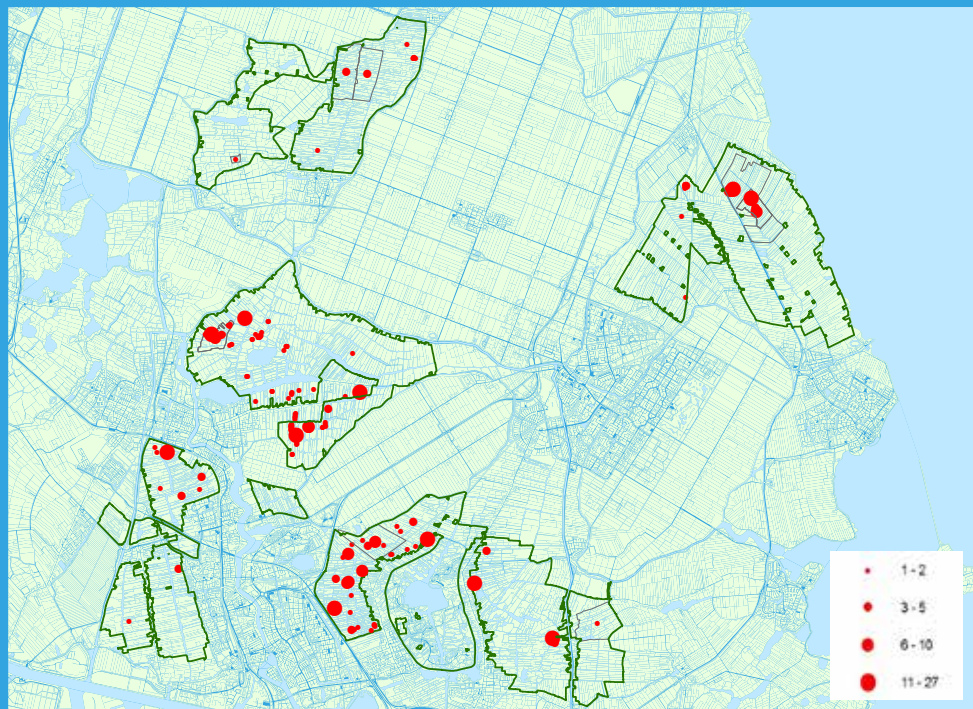

Bron: © Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS), www.sovon.nl

A193 - VISDIEF

Vogelrichtlijn

Visdief is een broedende begrenzingssoort voor het gebied Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske

Broedlocaties van Visdief in de Natura 2000 gebieden in de periode 2010-2014

Broed- en foerageerbiotoop

De Visdief is een soort van spaarzaam begroeide terreinen, die deels in dezelfde biotopen broedt als de Kluut. Een belangrijk verschil met die soort is echter dat de voedselgebieden op enige afstand (tot 10 kilometer) van de broedkolonies kunnen liggen. Hierdoor broeden Visdieven ook op plaatsen die voor kluten ongeschikt zijn, zoals platte grinddaken, grasland en bollenvelden. Het rustgebied bevindt zich vooral in het lage deel van Nederland en bestaat uit verschillende soorten vlakke zandige terreinen. Visdieven foerageren vooral in kustgebieden en het IJsselmeer. Het voedsel bestaat onder andere uit vis, wormen en insecten.

Beheer

Compenserende maatregelen in het Ilperveld, waaronder de aanleg van een schelpenbak, blijken weinig soelaas te bieden. Het aanleggen van schelpenbanken is op lange termijn zelden succesvol, omdat de banken zeer snel dichtgroeien met distels, meldes en ganzenvoeten.

Aantallen en verspreiding

Behalve het voor Visdief geselecteerde Vogelrichtlijn-gebied, broedt de soort in vergelijkbare aantallen in het Wormer- en Jisperveld en Polder Zeevang. Een klein aantal broedt in de Polder Westzaan en in de Eilandspolder. Het instandhoudingsdoel wordt nergens gehaald. Wel zijn er recent enkele broedparen vastgesteld in Varkensland en Eilandspolder west.

De Visdief is enorm achteruitgegaan in Laag Holland. De

achteruitgang wordt sinds 1990 op ruim 80% geschat. Deze achteruitgang is deels het gevolg van nieuwe broedlocaties in het IJsselmeer, onder andere op de Kinseldam, een natuurbouwproject in het IJmeer voor de kust van Waterland Oost. De kolonies zijn mogelijk verplaatst als gevolg van predatie door de Vos, die sinds 2000 regelmatig in het veenweidegebied wordt gezien. Ook uitbreiding van het stedelijk gebied of het opspuiten van de broedlocaties met bagger (Ilperveld) leidt tot achteruitgang.

Natura 2000 gebied	Status binnen de aanwijzing	Instandhoudingsdoelstelling (broedparen)	Broedparen 2006-2013	Trend sinds 2004*	Opmerking
Eilandspolder			2006: 0 2009: 7 2011: 9	+	
Wormer- en Jisperveld en Kalverpolder			2006: 48 2009: 18 2010: 33 2013: 4	-	
Polder Westzaan			2006: 7 2009: 11		
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	begrenzingssoort	180	2006: 57 2009: 32 2012: 54 2013: 51	?	voldoet niet
Polder Zeevang			2006: 27 2009: 14 2011: 31		

* - matige significante afname <5% per jaar, + matige significante toename van <5% per jaar, ? Onzeker, geen betrouwbare trendindicatie mogelijk
Bron: © Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS), NDF, Natuurmonumenten

Aantalsontwikkeling van Visdief Ilperveld, Oostzanerveld, Twiske en Varkensland

Bron: © Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS), www.sovon.nl